Запознаване с ТСР/ІР и сокети

Как работи интернет?

Учителски екип

Обучение за ИТ кариера

https://it-kariera.mon.bg/e-learning/

Съдържание

- 1. Въведение в интернет
- 2. Как работ интернет?
- 3. Изпращане и получаване на информация
- 4. Интернет протокол
- 5. Надеждност и ТСР
- 6. OSI Моделът
- 7. Мрежов хардуер
- 8. Бъдещето на интернет

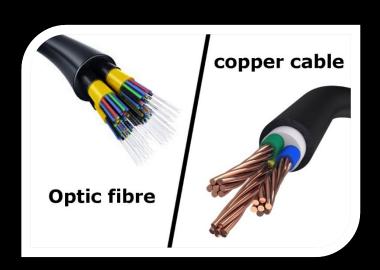
История

- Започва с развитието на електронните компютри през 50-те години
- Мрежите за обмен на пакети е разработена в края на 60-те години
- Интернет протоколът е разработен през 70-те години
- През 80-те години в CERN Тим Бърнърс-Ли създава
  World Wide Web първият уебсайт, свързващ документите с хипертекст в информационна система, достъпна от всеки възел в мрежата

Въведение в Интернет

- И така, какво е интернет?
  - Кабел, който е заровен в земята или дори в океана
  - That wire can be fiber optics, copper or occasionally beamed to satellites or through cell phone network

Въведение в Интернет (2)

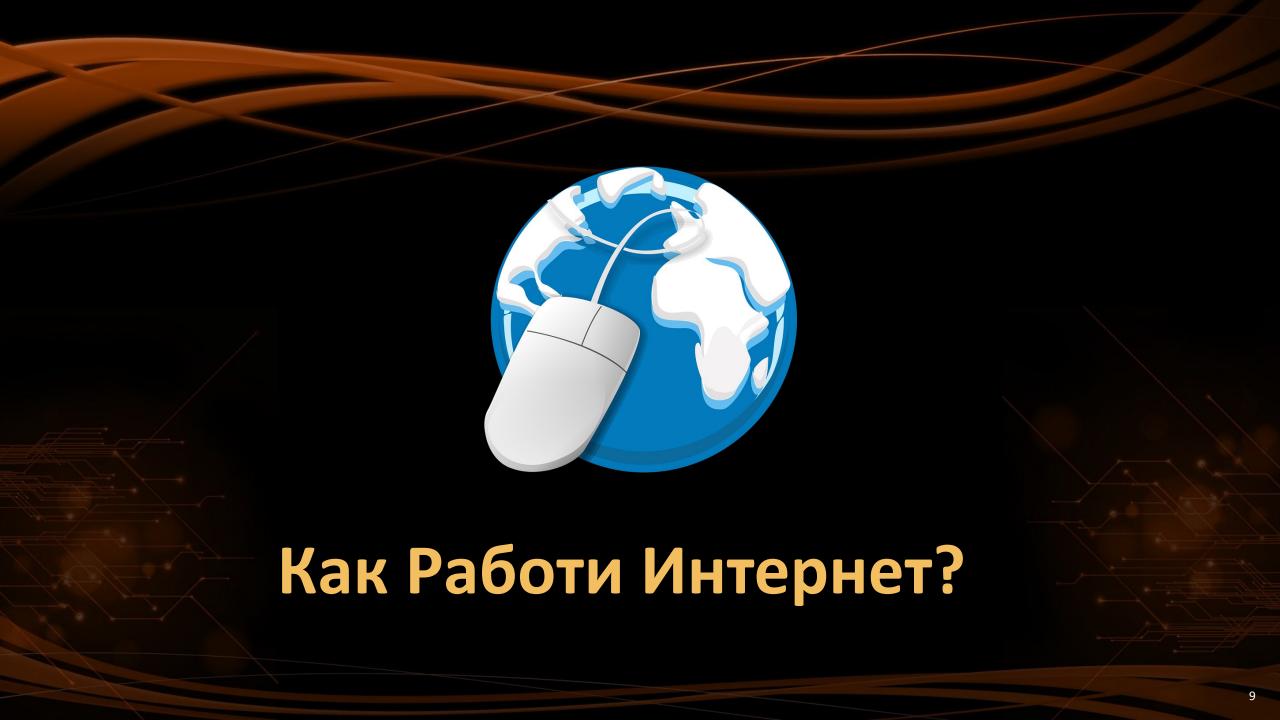
- Интернет доставчиците имат достъп до такива кабели
- Косвено се свързваме с тях чрез интернет доставчици
- Интернет е мрежа от мрежи
- Свързва милиарди устройства по целия свят, които са свързани към тази жица под една или друга форма

Какво е Мрежа?

- Група от две или повече устройства, които могат да комуникират
- Състои се от множество различни компютърни системи, свързани чрез физически и / или безжични връзки
- Мащабът може да варира от един компютър, споделящ основни периферни устройства, до масивни центрове за данни, разположени по целия свят, до самия Интернет

Мрежи и Интернет

- Интернет е изграден от стотици хиляди мрежи и милиарди компютри и устройства, свързани физически
- Тези различни системи се свързват помежду си, общуват с всички други и работят заедно поради стандартите за това как се изпращат данни

Работен Модел На Уеб Сървър

Уеб сървър Уеб клиент Технология Заявка Отговор Уеб ресурси БД HTML, PDF, JPG...

Важни Определения

- За да разберем как работи Интернет, първо трябва да се запознаем с няколко определения
- Какво е?
  - Сървър и Клиент
  - Мрежов протокол
    - Обяснение и примери
  - Пакети
  - TCP срещу UDP

Сървъри и Клиенти

- Всички машини в Интернет са или сървъри, или клиенти
- Сървърите са машините, които предоставят услуги на други машини
- Клиенти са машините, които се използват за свързване към тези услуги

Мрежов Протокол

- Набор от правила и стандарти, които позволяват комуникация между мрежовите устройства
- Мрежовите протоколи включват механизми за идентифициране на устройствата и осъществяване на връзка помежду си
- Пример за стандартни мрежови протоколи:
  - TCP, UDP, IP, ARP
  - HTTP, FTP, TFTP, SMPT, SSH

Пакети по мрежата

Изпращане и Получаване На Информация

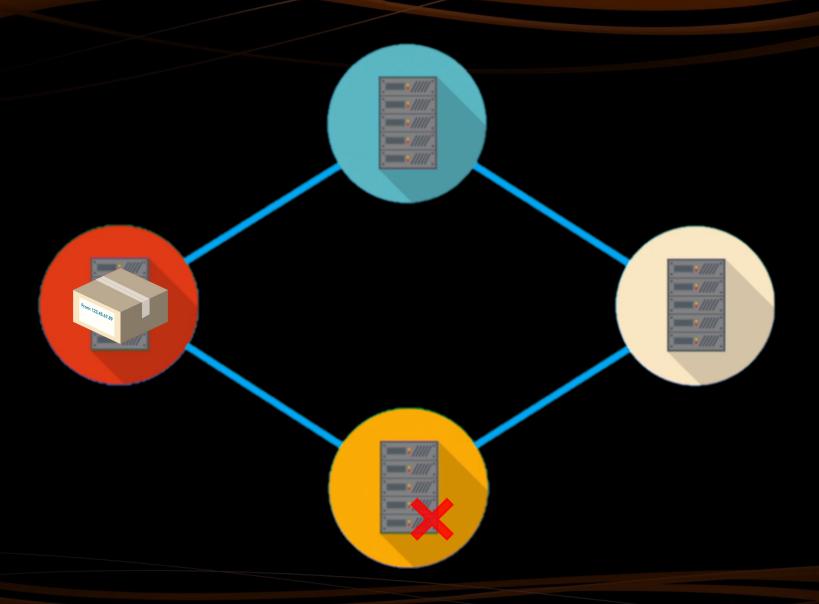
Пакети

- Всичко, което е създадено на компютър, се превежда в цифрова информация с помощта на битове
- Битовете трябва да имат начин за предаване по интернет
- Всяко съобщение, файл или поток от информация се разбива на малки парчета, наречени пакети
- Когато пакетите се изпращат в интернет, те обикновено пътуват в мрежата заедно
- Но може да се наложи да поемат по друг маршрут, за да стигнат до дестинацията

Пакети (2)

- Всеки пакет съдържа важна информация вътре в него, наречена header:
  - Откъде идва
  - Къде отива
  - Колко голям е пакета:
    - Така се знае, че пакетът е пълен
    - Всички пакети в съобщението са с еднакъв размер
  - Колко пакета има в съобщението

Пътуване на пакетите в мрежата

216.58.214.46 www.google.com

Интернет Протоколи

IPv4, IPv6 и DNS

Интернет протокол

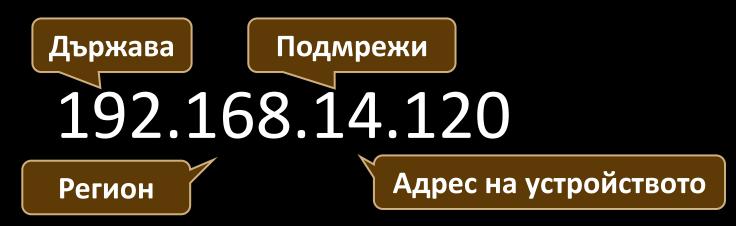
- Един от най-важните протоколи, използвани в интернет комуникацията, е Интернет протоколът (IP)
- Всички устройства в Интернет имат адреси
  - Те се наричат ІР адреси
    - IP адресът е уникален за всеки компютър или устройство в края на мрежата

IP Address: 192.168.0.1

IP Адрес

IP адресът има много части, организирани в йерархия

- Тази версия на IP адресиране се нарича IPv4
  - Предоставя повече от 4 милиарда 32 бита уникални адреси

IPv4

- IPv4 е последователност от четири, трицифрени числа, разделени от точка
  - Всяко число може да бъде число от нула до 255
  - IPv4 не е достатъчен за всички мрежови устройства, свързани към интернет
- През 1995 г. е създадена нова версия на интернет протокола, наречена IPv6

IPv6

- IPV6 използва 128 бита 340 undecillion уникални адреси
  - Това е повече от атомите на повърхността на Земята
- Тези 128 бита са организирани в осем 16-битови части
- Всеки 16-битов блок се преобразува в шестнадесетичен и се разделя с двоеточие
- Това е пълен IPV6 адрес:
  - 3FFE:F200:0234:AB00:0123:4567:8901:ABCD

Какво е DNS?

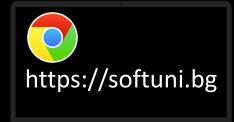
- Името на домейн е човешки начин за достъп до IP адреси за устройства и уебсайтове по целия свят
- Това е поредица от фрази, които се преобразуват в огромна интернет-база данни с IP адреси
- Когато име на домейн бъде въведено в браузъра, се отправя заявка към нещо, наречено DNS (сървър на имена на домейни)
- Този сървър съдържа кеш от тонове имена на домейни и техните съвпадащи IP адреси

DNS Example

request

IP Address	Domains
216.58.214.46	Google.com
217.174.159.195	Softuni.bg

(217.174.159.195)

response

ТСР протоколът

Transmission Control Protocol

Надеждност

- Когато пакетите се предават от едно място на друго, те могат да поемат различни пътища
- Когато стигнат до местоназначението, те са неорганизирани и понякога не са завършени
- Затова съобщението трябва да бъде преразгледано, за да бъде съставено заедно по правилния начин
- ТСР прави точно това

TCP (1)

- Използва процес, при който разглежда всички пакети в съобщение и ги проверява
- Използвайки информацията в header-а на всеки пакет, който знае :
  - Колко са
  - Колко големи трябва да бъдат
  - В кой ред пакетите трябва да бъдат
- Използвайки тези стъпки, може да пренареди пакетите

TCP (2)

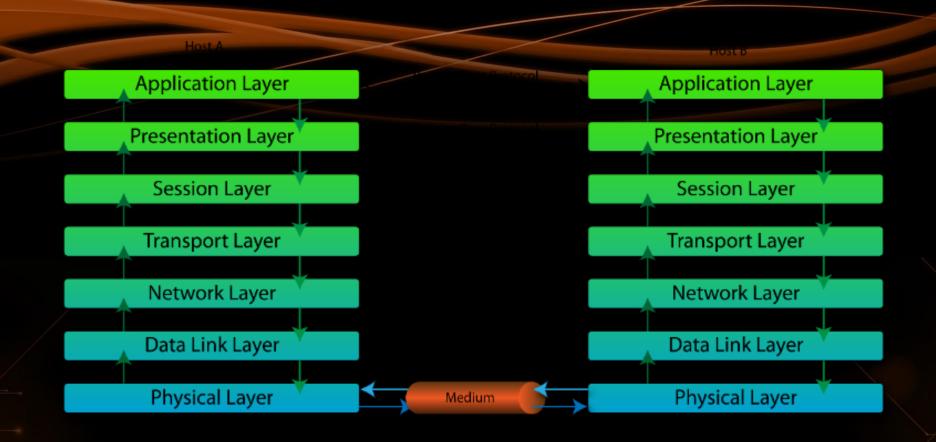
- Ако установи, че пакет не съответства на очакваната характеристика, той бива изоставен
- ТСР трябва да провери дали всички пакети са:
  - В правилния ред
  - Без всякакви проблеми
- След това удостоверява дали данните и пакетите се обединяват заедно, за да пресъздадат оригиналния файл, който е бил на устройството на изпращача

TCP срещу UDP

- ТСР поставя надеждността с по-висок приоритет от скоростта или закъснението
- За случаите, когато надеждността не е толкова важна, но скоростта е, има друг протокол, наречен UDP или User Datagram Protocol
- UDP не прави проверка на надеждността, но може да изпраща информация с по-бързи темпове
- ТСР е основата на това как повечето данни се предават по мрежи

UDP

- UDP не установява сесия и не гарантира доставка на данни
- Известен е като "fire-and-forget" протокол
  - Изпраща данните и всъщност не се интересува дали данните са получени от другия край

OSI Моделът

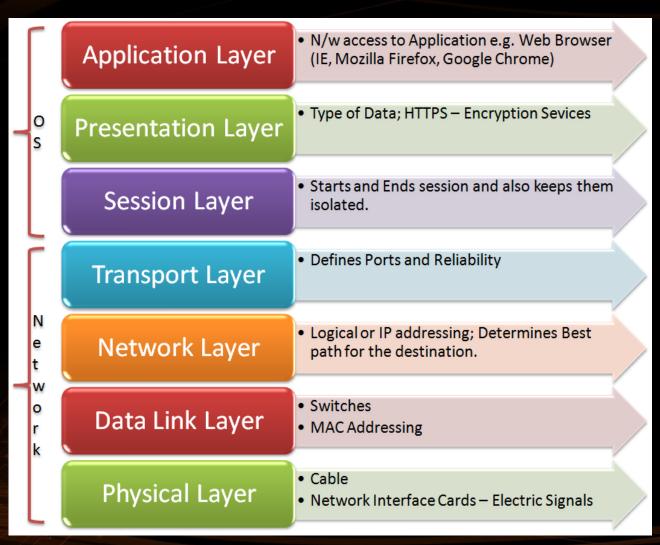
7-те слоя на мрежовата комуникация

Какво е OSI Моделът?

- OSI е съкращение от Open System Interconnect
- Състои се от 7 слоя
  - Всеки слой обслужва слоя над него и в замяна се обслужва от слоя под него
- Разбирането на всеки слой от модела ни помага:
  - Отстраняване на проблеми
  - По-добра комуникация с технически и нетехнически лица за всяка система

OSI Слоеве

OSI Моделът се състои от 7 слоя:

HTTP, DNS, FTP, SMTP

TLS, SSL, compression

NetBIOS, PPTP, Sockets

TCP, UDP

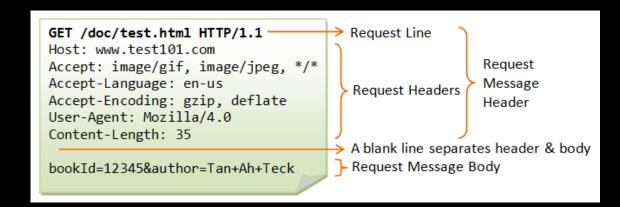
IP, IPsec

ATM, Ethernet, MAC, LLC

USB, Bluetooth, 802.11a/b/g/n

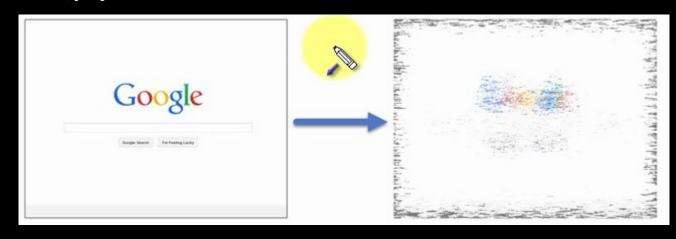
Application Layer – 7

- Разрешава на различни приложения да използват мрежата и да я представят на крайния потребител
- Примерни протоколи:
  - Domain Name System (DNS)
  - File Transfer Protocol (FTP)
  - HyperText Transfer Protocol (HTTP)
  - Simple Mail Transfer Protocol (SMTP)

Presentation Layer – 6

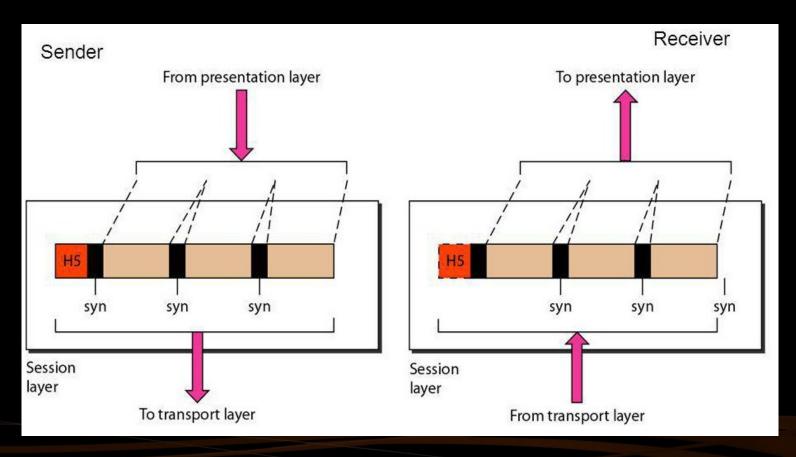
- Този слой е част от операционна система (ОС)
- Преобразува входящите и изходящите данни от един формат на презентация в друг

- Пример:
  - От текст до криптиран (или компресиран) текст
  - Обратно към текст

Session Layer – 5

- Този слой задава координати и прекратява комуникации
- Услугите му включват удостоверяване и повторно свързване
  - след прекъсване
- HaпримерSockets

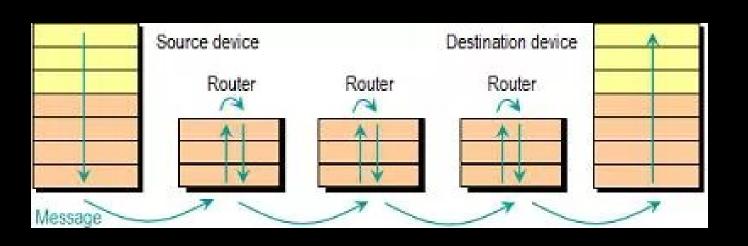

Transport Layer – 4

- Отговорен за комуникация от край до край по мрежата
- Осигурява логическа комуникация между процесите на приложение
- Отговаря за управлението на корекцията на грешки, като осигурява качество и надеждност на крайния потребител
- Примерни протоколи:
  - Transmission Control Protocol (TCP)
  - User Datagram Protocol (UDP)

Network Layer – 3

- Provides the functional and procedural means of transferring packets from one node to another
- Responds to service requests from the transport layer and issues service requests to the data link layer
- Protocol examples:
  - Internet Protocol (IP)
  - IPSec (IP + Auth)

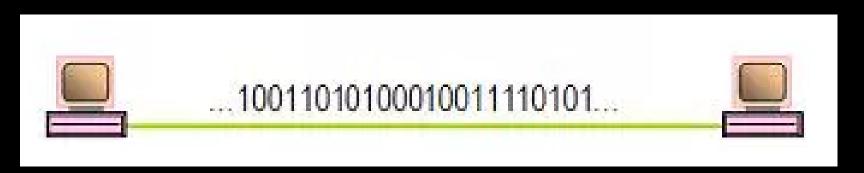

Data Link Layer – 2

- Осигурява прехвърляне на данни от node-to-node
- Той открива и евентуално коригира грешки, които могат да възникнат във физическия слой
- Разделя се на два подслоя:
  - МАС слой на това как устройствата в мрежа получават достъп до носител и разрешение за предаване на данни
  - LLC слой идентифициране и капсулиране на протоколи на мрежовия слой, контролира проверката на грешките и синхронизирането на фреймовете
- Примерни протоколи:
  - Asynchronous Transfer Mode (ATM)
  - Ethernet
  - MAC

Physical Layer – 1

- Нещата, които всъщност можете да докоснете физически
- Преобразува двоичните от горните слоеве в сигнали, предава ги през локални носители (електрически, светлинни или радиосигнали)
- Примери:
  - Ethernet
  - USB
  - Bluetooth
  - 802.11a/b/g/n

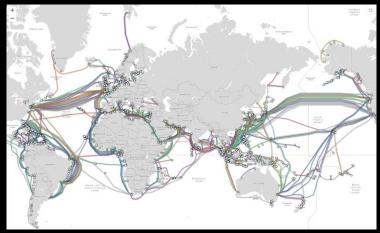
Мрежов Хардуер

- Основни хардуерни компоненти:
  - Кабели
  - Рутери
  - Повторители, Хъбове и Суичове
  - Мостове
  - Гейтуей
  - Мрежови интерфейсни карти

Кабели и Рутери

 Мрежови кабели –носител за прехвърляне на данни от едно устройство на друго

 Рутери – свързващо устройство, което прехвърля пакети данни между различни компютърни мрежи (работи на ниво 3 на OSI)

Повторители, Хъбове и Суичове

- Повторители, Хъбове и Суичове свързват мрежовите устройства заедно, така че да могат да функционират като един сегмент
  - Повторител получава сигнал и го регенерира преди повторно предаване, така че да може да измине по-дълги разстояния
  - Хъб мултипорт повторител (работи на ниво 1 на OSI модела)
  - Суич получава данни от порт, използва размяна на пакети, за да разреши устройството на местоназначение и препраща данните към конкретната дестинация (работи на ниво 2 от модела OSI)

Мост и гейтуей

- Мост
  - Свързва два отделни, но подобни Ethernet мрежови сегменти
  - Препраща пакети от изходната мрежа към определената мрежа (работи на ниво 2 на OSI)
- Гейтуей
  - Свързва мрежи, които работят върху различни протоколи
  - Входната и изходната точка на мрежата (контролира достъпа до други мрежи)
  - Ниво 4, 5, 6 или 7 на OSI модела (същото като защитните стени)

Карта на мрежов интерфейс

- Компютърен компонент, който го свързва с мрежата
- Има два тип карти:
  - Вътрешни
  - Външни

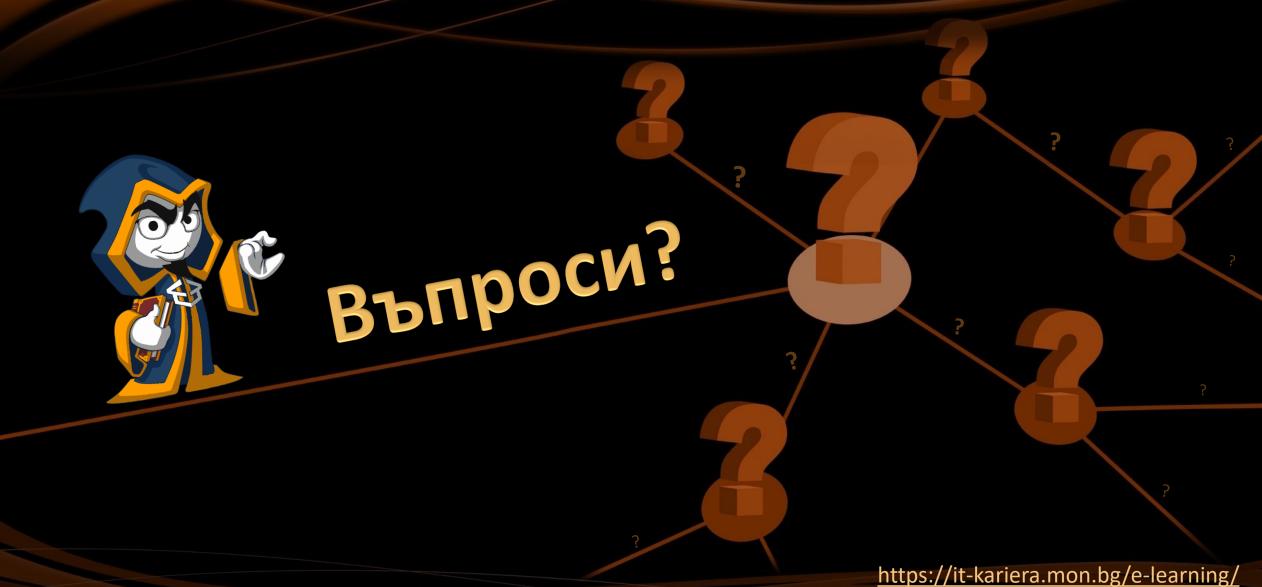

Бъдещето на Интернет

Бъдещето на Интернет

- След 2 години ще има 7,6 милиарда души, които използват интернет
- До 2020 г. ще има 50 милиарда устройства, свързани с интернет
  - Типичен модерен дом се състои от: компютър, лаптоп, таблет, телефони, телевизор, охранителна камера, климатик, интелигентен часовник, принтер, музикален плейър, светлина и др.
- "Internet of Things" ще се разшири
  - Здравеопазване, селско стопанство, носене, производство
  - Умни домове, автомобили и градове (замърсяване, паркиране, енергия)

Запознаване с ТСР/ІР и сокети

Министерство на образованието и науката (МОН)

 Настоящият курс (презентации, примери, задачи, упражнения и др.) е разработен за нуждите на Национална програма "Обучение за ИТ кариера" на МОН за подготовка по професия "Приложен програмист"

 Курсът е базиран на учебно съдържание и методика, предоставени от фондация "Софтуерен университет" и се разпространява под свободен лиценз СС-ВҮ-NC-SA

